

Studying the Polysemy of “bastan” on the Basis of Image Schemas

Sepideh Abdolkarimi*

Assistant Professor of Linguistics, Shahid
Beheshti University, Tehran, Iran

Abstract

The present study aims to analyze the verb “bastan” (to close) using cognitive semantics. The meanings of “bastan” have been collected using library method, extracted from dictionaries including Sokhan, Dekhoda, Sadri Afshar's Persian Dictionary, Persian Spoken Variety, and the Etymological Dictionary of the Persian Language. This data was used for comparative analysis. In this research, a qualitative research method has been used to describe the meanings and to determine if there is a relationship among them using the image schema theory in cognitive semantics, specifically the models proposed by Evans and Greene, Evans and Evans. The analysis of the schematic meanings of the verb “bastan” showed that out of 26 meanings, 11 are force schemas, indicating an obstacle of a physical or abstract nature, and 18 are link(age) schemas, either physical or

*Corresponding Author: s_abdolkarimi@sbu.ac.ir

How to Cite: Abdolkarimi, S. (2024). Studying the polysemy of “bastan” on the basis of image schemas. *Language Science*, 11(19), 107-140.
doi: [10.22054/LS.2023.75659.1598](https://doi.org/10.22054/LS.2023.75659.1598).

abstract. In one case, in addition to the mentioned schema, a splitting schema was considered. Etymological considerations show that the verb “bastan” originates from a single root in its current form: -band in ancient Persian, bandh (badhnāti) in Sanskrit, and -band in Avesta. This matter does not allow the existence of two different unrelated schema, because the connection between meanings will be lost. This research argues that associative schemas show the relationship between the various meanings of the polysemic verb “bastan”.

Keywords: cognitive semantics, image schema, schema transformation, polysemy, semantic relation.

1. Introduction

Polysemy is a common phenomenon in all languages and the necessity of its existence is to reduce the memory load of the speakers. The undisputed prevalence of this phenomenon in languages has caused an increase in the number of studies on polysemy and word analysis to prove their polysemy in the field of linguistics, in general and in the field of semantics, in particular. Determining the polysemy of a word or the homonymy of several words requires etymological studies and the recognition and analysis of existing meanings, making it a complex decision that cannot be made superficially.

Research Questions

The present study is a semantic attempt to analyze the verb “bastan” (to close) using the theoretical tool in cognitive semantics. The research data, namely the meanings of “bastan”, have been collected using the library method and extracted from various dictionaries,

including Sokhan (2003), Dehkhoda (1966), Sadri Afshar's Persian Dictionary (2009), Spoken Persian Dictionary (2016), and of course the Etymological Dictionary of Persian Language (2016).

One of the important points about this article is that the verb “bastan” has not been investigated as a light verb. Although it has been examined in conjunction with certain words such as “lie” and “slander”, the aim was not to analyze compound verbs of Persian which are formed with “bastan” as the verbal particle. Analyzing “bastan” as a heavy verb is expected to facilitate its semantic analysis as a light verb. Limiting the research to its meanings as a light verb would restrict the analysis. It is expected that etymological considerations and the number of schemas associated with the meaning of “bastan” will confirm the polysemy of this verb. If multiple image schemas are associated with its meanings and etymological investigations show that the verb derives from the same root, deciding on the polysemy of “bastan” becomes complex. This research addresses this issue from a cognitive perspective.

2. Literature Review

Semantic analyses related to this research have been done based on various theoretical frameworks; among them, it is possible to name the semantic analysis of the verb “zadan” (to hit) based on corporal patterns and data from the Persian language corpora of Bijan Khan (Kirimi Dostan & Razani, 2022); the conceptual domain of the verb “shanidan” (to listen) based on the theory of frame semantics and the principles of the framenet (Nayebbloui et al., 2021); the semantic expansion of the verb “zadan” based on the theories of conceptual metaphor and metonymy (Bahrami & Sheykhanianpour, 2018); and

analyzing the meaning of the verb “goftan” (to say) within the framework of the theory of frame semantics and corpus data (Rahmatinejad et al., 2018). Other studies include the polysemy of the verb “didan” (to see) based on the corpus data and the pattern of Antonano (1999; 2013), Switzer (1990), and Afrashi & Asgari (2016); a diachronic investigation of the semantic dimensions of “gereftan” (to get) from the perspective of componential analysis of meaning and cognitive semantics (Abdolkarimi & Changizi, 2016); and finally, the polysemy of the verb “zadan” based on the concepts raised in cognitive semantics such as image schemas, conceptual metaphor theory and categorization (Kirimi Doustan & Rouhi Baighi, 2015). The similarity of the most recent studies conducted in this field, is their same theoretical basis. The theoretical basis used for data analysis in this research is image schemas, which provide a cognitive foundation. This study shares commonalities with the polysemy study of “zadan” from a cognitive perspective (Kirimi Doustan & Rouhi Baighi, 2015) but differs by using only image schemas and examining different current meanings of “bastan” (to close). Additionally, “bastan” has not been studied as a light verb.

3. Methodology

In this research a qualitative analysis method has been used to describe the meanings of the verb “bastan” and determine relationships among the meanings using the theoretical tool of image schema in cognitive

semantics, specifically the models of Evans & Greene (2006: 187), Evans (2019: 164) and Evans (2019: 236).

4. Results

The analysis of the schematic meanings of the verb “bastan” shows that among the 24 meanings, there are 11 cases of the force schema, indicating the creation of a physical or abstract obstacle, and 18 cases of the linkage schema, again either physical or abstract. In one case, there was a possibility of considering a branching schema. Etymological considerations show that the verb “bastan” is derived from one root in its current form, which was “- band” in ancient Persian, “bandh (badhnāti)” in Sanskrit, and “band” in Avestan. This result does not support the existence of two distinct unrelated schemas, as the connection between meanings will be lost. In this research, it is argued that associative schemas show a connection between the meanings of the mentioned verb.

In cases where the meaning of “bastan” explicitly brings to mind the scheme of connection, it is not far-fetched and easy to believe in unity; moreover, the linkage scheme itself is also a subset of the unity scheme and a meronymic relationship can be considered between them, because linkage of the constituent parts of a whole is a part/parts of the process of forming a unity. What is debatable, is a relationship that can be considered between creating an obstacle and unity, and it is necessary to form such a relationship for the reasons mentioned above. Based on the explanations presented, it can be concluded that creating an obstacle, in addition to being a subgroup of the force schema, can also be considered a subgroup of the unity schema, and

the recurring schema will be the unity schema. It means [unity] is present in various meanings of “bastan”.

بررسی چندمعنایی فعل «بستن» بر اساس طرحواره‌های تصویری

استادیار زبان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

سپیده عبدالکریمی *

چکیده

پژوهش حاضر کوششی است برای تحلیل چندمعنایی فعل «بستن» با بهره‌گیری از ابزار نظری مطرح در معنی‌شناسی شناختی. معانی فعل «بستن» به روش کتابخانه‌ای از فرهنگ‌های سخن، دهخدا، فرهنگ فارسی صدری افشار، فرهنگ فارسی گفتاری و البته، فرهنگ ریشه‌شناختی زبان فارسی گردآوری و با هم مقایسه شد. در پژوهش حاضر، از روش تحلیل کیفی برای توصیف معانی و تعیین چگونگی ارتباط معانی یادشده استفاده شده است. به این منظور، ابزار نظری طرحواره‌های تصویری در چارچوب معنی‌شناسی شناختی و به طور خاص، مدل پیشنهادی جانسون و شرح و بسط آن از سوی ایوانز و گرین و ایوانز به کار گرفته شده است. تحلیل معانی طرحواره‌ای فعل «بستن» نشان می‌دهد که از میان ۲۴ معنی، ۱۱ مورد طرحواره نیرو داریم که به طور خاص ایجاد مانع با ماهیتی فیزیکی یا انتزاعی را نشان می‌دهند و ۱۸ مورد طرحواره پیوند با ماهیت فیزیکی یا انتزاعی در تحقق معنایی فعل «بستن» داریم. در یک مورد نیز، افزون بر طرحواره پیوند، امکان قائل شدن به طرحواره انشعاب وجود داشت. این در حالی است که ملاحظات ریشه‌شناختی نشان می‌دهند فعل «بستن» از یک ریشه واحد مشتق شده و به صورت کنونی خود درآمده است و آن، band در فارسی باستان و اوستایی و bandh در سنسکریت بوده است. این امر وجود طرحواره‌های متفاوت غیرمرتبط را مجاز نمی‌دارد. علت آن است که باتوجه به زمینه‌سازی طرحواره‌های تصویری برای تشکیل معانی به دلیل ماهیت پیش مفهومی آنها، در صورت نبود ارتباط بین عناصر پیش مفهومی، ارتباط میان معانی از دست می‌رود. در پژوهش حاضر استدلال می‌شود که طرحواره‌های متداعی با معانی، ارتباط میان معانی فعل «بستن» را چگونه نشان می‌دهند.

کلیدواژه‌ها: معنی‌شناسی شناختی، طرحواره تصویری، طرحواره‌گردانی، چندمعنایی، ارتباط معنایی.

۱. مقدمه

چندمعنایی^۱ پدیده‌ای معمول در همهٔ زبان‌هاست و ضرورت وجود آن نیز، کاستن از بار حافظهٔ گویشوران است. کرافت^۲ (2003: 106) چندمعنایی را دارای انگیزهٔ اقتصادی^۳ و تصویرگونگی^۴ می‌داند و بر این باور است که تشابه تکرارشونده در صورت^۵، تشابه تکرارشونده در معنی را به همراه دارد. والنزوللا^۶ (2017: 115) به هنگام بحث دربارهٔ چندمعنایی، داستانی را از نویسنده‌ای آرژانتینی نقل می‌کند که در آن پسری توانایی ثبت تغییرات لحظه‌ای پدیده‌های جهان را در حافظهٔ خود دارد. او قادر به انتزاع و تعمیم نیست، زیرا در محاصرهٔ جزئیات قرار گرفته و نمی‌تواند استدلال کند. وی با بیان این داستان بر ضرورت وجود چندمعنایی تأکید می‌کند و معتقد است این پدیده نشان می‌دهد که گویشوران در هر بار کاربرد واژه دامنهٔ محدودی از تغییرات را در معنی آن مجاز می‌دانند تا در حصار جزئیات اسیر نشوند. رواج بلامنازع این پدیده در زبان‌ها سبب شده پژوهش در باب چندمعنایی و تحلیل واژه‌ها به منظور اثبات چندمعنابودن آنها از پژوهش‌های پرشمار در حوزهٔ زبان‌شناسی به‌طور عام، و در حوزهٔ معنی‌شناسی به‌طور خاص باشد. دلیل دیگر برای پرشماربودن تحلیل‌های معنایی با هدف اثبات و یا بررسی چندمعنایی واژه‌ها این است که تصمیم‌گیری در مورد چندمعنایی یک واژه یا هم‌نامی^۷ چند واژه با هم، منوط به بررسی‌های ریشه‌شناختی و تحلیل معانی موجود برای واژه‌هاست. بنابراین، چنانکه سعید^۸ (2012: 65) نیز تأکید می‌کند، قائل شدن به چندمعنایی یا هم‌نامی تصمیمی ساده و قابل‌اتخاذ بر اساس بررسی‌های سطحی و مقدماتی نیست.

جستار حاضر با هدف تحلیل معنایی فعل «بستن»، با بهره‌گیری از ابزار نظری مطرح در معنی‌شناسی شناختی انجام شده است. بنابراین، این پژوهش را می‌بایست در زمرهٔ پژوهش‌های شناختی در حوزهٔ معنی‌شناسی به‌شمار آورد. یکی از ضرورت‌های انجام چنین

-
1. polysemy
 2. Croft, W.
 3. economic motivation
 4. iconicity
 5. form
 6. Valenzuela, J.
 7. homonymy
 8. Saeed, J. I.

مطالعه‌ای، نقشی است که طرحواره‌های تصویری در پدید آمدن چندمعنایی ایفا می‌کنند. سعید (370: 2015) اظهار می‌دارد که طرحواره‌های تصویری و گسترش آنها برای نشان دادن و توضیح دربارهٔ چندمعنایی به کار می‌روند. از این رو، می‌توان اذعان داشت که اهمیت پژوهش حاضر آن است که می‌کوشد چندمعنایی را در سطح طرحواره‌های تصویری تبیین کند. این امر می‌تواند در گزینش کیفیت و کمیت معانی قیدشده در واژه‌نامه‌ها برای فعل «بستن» مفید واقع شود و از اهداف کاربردی این پژوهش به شمار رود. از نکات مهم دربارهٔ این جستار آن است که تاکنون، فعل «بستن» به‌طور خاص، به‌عنوان فعل سبک بررسی و تحلیل نشده است. اگرچه این فعل در هم‌نشینی^۱ با واژه‌هایی خاص مانند «دروغ» و «تهمت» و ... بررسی شده است، اما هدف نگارنده بررسی آن دسته از افعال مرکب زبان فارسی که با مشارکت «بستن» ساخته می‌شوند، نبوده است. دلیل این امر آن بوده که به باور نگارنده، تحلیل معانی این فعل به‌عنوان فعل سنگین، راهگشای تحلیل معنایی آن در مقام فعل سبک نیز خواهد بود.

علاوه‌براین، محدود کردن پژوهش به معانی «بستن» صرفاً در مقام فعل سبک، دامنهٔ پژوهش را محدود و تحلیل‌ها را ناکافی می‌کند و سرانجام نیز، پرداختن به معانی آن به‌عنوان فعل سنگین لازم خواهد بود. انتظار می‌رود نتایج ملاحظات ریشه‌شناختی و شمارِ طرحواره‌های متداعی با معانی «بستن»، مؤید چندمعنایی این فعل باشند. در صورتی که با تعدد و تنوع طرحواره‌های تصویری متداعی با معانی روبه‌رو شویم و بررسی‌های ریشه‌شناختی، اشتقاق این فعل از یک ریشه را نشان دهند، آنگاه در تصمیم‌گیری برای چندمعنایی فعل «بستن» با مشکل مواجه خواهیم شد. در جستار حاضر، چگونگی فائق آمدن بر این قبیل مسائل را بررسی خواهیم کرد.

۲. پیشینهٔ پژوهش

بررسی چندمعنایی افعال، اعم از افعال سبک و افعال سنگین در پژوهش‌های معنی‌شناختی همواره از جذابیت و البته ضرورت برخوردار بوده و موضوع پژوهش‌های ارزشمندی قرار

گرفته است. تحلیل‌های یادشده بر مبنای چارچوب‌های نظری گوناگونی انجام شده‌اند که از آن جمله می‌توان به مواردی به شرح زیر اشاره کرد:

کریمی دوستان و رازانی (۱۴۰۱) کاربردهای سنگین و سبک فعل «زدن» را صرفاً در گونه نوشتاری زبان فارسی بررسی کرده‌اند. در این بررسی، چهار شیوه برای کاربرد فعل «زدن» به دست آمده که عبارت‌اند از فعل سنگین «زدن»، پایه + فعل سبک «زدن»، [نوع معنایی] + فعل سبک «زدن» و عبارت فعلی حاوی فعل سبک «زدن». بررسی هم‌نشینی «زدن» با سایر واژه‌های زبان فارسی برای تعیین معانی این فعل، وجه اشتراک آن با پژوهش حاضر است، اما بررسی پیکره‌بنیاد^۱ و سوگیری غیرشناختی تحلیل‌ها وجه افتراق آن با این جستار به شمار می‌رود.

کریمی دوستان و بایگی (۱۳۹۵) چندمعنایی فعل «زدن» را با سوگیری شناختی تحلیل کرده‌اند؛ به این صورت که نقش سازوکارهای شناختی مانند مقوله‌بندی^۲، نمونه‌اعلا^۳، استعاره مفهومی^۴ و طرحواره‌های تصویری^۵ را در چندمعنایی فعل مذکور بررسی کرده‌اند. نکته مهم در این بررسی این است که «زدن» در مقام فعل سبک مطالعه شده است. «زدن» در پژوهش بهرامی و شیخانیان‌پور (۱۳۹۸) نیز مطالعه شده است. چارچوب نظری این پژوهش الگوی «چهارمقوله‌ای»^۶ ریمر^۷ (۲۰۰۵) بوده است و سازوکارهای دخیل در گسترش معنایی^۸ فعل یادشده، به صورت مقایسه‌ای^۹ در فارسی و انگلیسی بررسی شده‌اند. این پژوهش به پشتوانه طرحواره‌ای معانی «زدن» اشاره‌ای نداشته است. رحمتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۸) با بررسی معانی فعل «گفتن» انگاره شعاعی^{۱۰} مربوط به آن را ترسیم کرده و افزون بر معنای سرنمونی^{۱۱}، به ۵ معنی در لایه نخست، ۱۷ معنی در لایه دوم، ۱۰

-
1. corpus-based
 2. categorization
 3. prototype
 4. conceptual metaphor
 5. image schema
 6. four-category model
 7. Riemer, N.
 8. semantic widening
 9. comparative
 10. radial model
 11. prototypical meaning

معنی در لایه سوم و ۱۱ معنی در لایه چهارم دست یافته‌اند. در این پژوهش نیز، مجاز^۱ و استعاره^۲ به عنوان سبب‌سازان گسترش معنایی مطالعه شده‌اند و چندمعنایی در سطح پیش مفهومی و با التفات به طرحواره‌های تصویری بررسی نشده است.

افراشی و عسگری (۱۳۹۶) معانی فعل «دیدن» را با استناد به فرهنگ تاریخی ریشه‌شناختی افعال زبان فارسی و لغت‌نامه دهخدا و نیز، فرهنگ‌های سخن و معین در ۱۲ طبقه معنایی قرار داده‌اند. تحلیل‌های این پژوهش بر اساس مقوله‌بندی پیش‌نمونه‌بنیان^۳ و در سطح مفهومی صورت گرفته است. عبدالکریمی و چنگیزی (۱۳۹۶) نزدیک‌ترین و مرتبط‌ترین پژوهش با جستار حاضر را انجام داده‌اند. آنها در پژوهش خود ابعاد معنایی فعل «گرفتن» را به لحاظ در زمانی و به طور عمده بر اساس تحلیل مؤلفه‌ای^۴ بررسی کرده و به نقش طرحواره‌های تصویری در تغییر و تکامل معنایی این فعل پرداخته‌اند. طی کنکاش‌های معنایی آنها، طرحواره زیربنایی تشکیل معانی «گرفتن» طرحواره حرکت بوده است که در تمام معانی این فعل باز نمود یافته است.

آنگونه که ملاحظه می‌شود، وجه تشابه متأخرترین پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه چندمعنایی افعال، به کارگیری مبانی نظری یکسان و بررسی فعل‌های متفاوت، یا بررسی فعلی معین، مثل «زدن» بر اساس مبانی نظری متفاوت و یا با شیوه‌های توصیفی - تحلیلی متفاوت است. مبانی نظری به کار گرفته شده در پژوهش حاضر، مشخصاً طرحواره‌های تصویری است که از یک سو بنیانی شناختی به پژوهش بخشیده است و از این لحاظ، بیشترین اشتراک را با بررسی چندمعنایی فعل سبک «زدن» از دیدگاه شناختی (کریمی دوستان و روحی بایگی، ۱۳۹۵) و بررسی در زمانی ابعاد معنایی «گرفتن» از منظر تحلیل مؤلفه‌ای و معنی‌شناسی شناختی (عبدالکریمی و چنگیزی، ۱۳۹۶) دارد. از سوی دیگر، وجه تمایز آن با مطالعات یادشده، اولاً در کاربرد صرف طرحواره‌های تصویری و در نتیجه، بررسی چندمعنایی در سطح پیش‌مفهومی است و ثانیاً، بررسی معنایی فعلی

1. metonymy
2. metaphor
3. prototype-based
4. componential analysis

متفاوت، یعنی «بستن» است. افزون‌براین، تاکنون فعل «بستن» صرفاً به‌عنوان فعل سبک بررسی و تحلیل نشده است.

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر پژوهشی نظری در حوزه معنی‌شناسی است که در آن از ابزار نظری مطرح در معنی‌شناسی شناختی برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. داده‌های پژوهش معانی فعل «بستن» هستند. داده‌ها به روش کتابخانه‌ای گردآوری شده است؛ به این صورت که معانی فعل «بستن» از فرهنگ فشرده سخن (انوری، ۱۳۸۲)، فرهنگ روز سخن (انوری، ۱۳۸۲)، معین (۱۳۸۱)، دهخدا (۱۳۴۵)، فرهنگ فارسی صدری افشار (۱۳۸۸)، فرهنگ فارسی گفتاری (صفرزاده، ۱۳۹۵) و البته فرهنگ ریشه‌شناختی زبان فارسی (۱۳۹۵) گردآوری و مقایسه شده‌اند. معانی مشابه تجمیع و شمار معانی با هم مقایسه شده‌اند تا همه معانی مذکور برای این فعل ذکر و تحلیل شوند و معنایی از قلم نیفتد. در ارائه مثال‌ها نگارنده افزون‌بر استفاده از واژه‌نامه‌های مذکور، از شمّ زبانی خود نیز بهره برده است. بنابراین، مثال‌هایی که ارجاع ندارند، برگرفته از شمّ زبانی نگارنده هستند.

شیوه تحلیل داده‌ها توصیفی است. در تحلیل داده‌ها مدل پیشنهادی ایوانز و گرین^۱ (2006: 187)، ایوانز (۱۳۹۸: ۱۶۴) و ایوانز (2019: 236) مد نظر قرار گرفته است.

۴. مبانی نظری پژوهش

در این بخش، درباره چندمعنایی، هم‌نامی و طرحواره‌های تصویری/تصوری توضیح خواهیم داد، زیرا با بررسی طرحواره‌های متداعی با معنای فعل «بستن»، می‌توان چندمعنابودن آن را ارزیابی کرد.

۴-۱. چندمعنایی و هم‌نامی

چندمعنایی اصطلاحی در معنی‌شناسی است که در برابر اصطلاح تک‌معنایی^۲ مطرح می‌شود. در کنار چندمعنایی و تک‌معنایی، اصطلاح هم‌نامی را نیز در مباحث معنی‌شناختی

1. Evans, V., & Green, M.

2. monosemy

داریم و همین امر، ضرورت ارائه توضیحی درباره اصطلاح اخیر را مبرم می‌سازد تا بتوانیم میان چندمعنایی و هم‌نامی تمایز قائل شویم. اصطلاح چندمعنایی برای آن دسته از واحدهای زبانی به کار می‌رود که معانی گوناگون داشته باشند. بنابراین، در معنی‌شناسی واژگانی^۱ واژه‌هایی که بیش از یک معنی دارند، چندمعنی^۲ در نظر گرفته می‌شوند. پرسش مهمی که به هنگام بحث درباره چندمعنایی در زبان مطرح می‌شود، آن است که آیا اهل زبان، با یک واژه و معانی متفاوت، اما مرتبط سروکار دارند یا با چند واژه سروکار دارند که هم‌نام^۳ نامیده می‌شوند. واژه‌های هم‌نام واژه‌هایی هستند که هم‌آوا - هم‌نویسه‌اند و به لحاظ تاریخی، برگرفته از یک ریشه نیستند و مؤلفه معنایی مشترکی میان معانی آنها وجود ندارد.

پالمر^۵ (۱۳۶۶: ۱۱۸) معتقد است که در چندمعنایی با یک واژه سروکار داریم و در هم‌نامی باید چند واژه مختلف را در نظر بگیریم و به این امر در فرهنگ‌نگاری توجه داشته باشیم تا مشخص شود که در چندمعنایی یک مدخل و چند معنی و در هم‌نامی، به تعداد معانی، مدخل واژگانی داریم. پالمر در ادامه این بحث (۱۳۶۶: ۱۱۹) در مورد معیار تشخیص چندمعنایی از هم‌معنایی به ریشه‌شناسی واژه‌ها اشاره می‌کند و بر این باور است که اگر صورت‌های مشابه از ریشه‌های مختلفی برگرفته شده باشند، با هم‌نامی سروکار داریم و اگر از یک ریشه برگرفته شده باشند، با چندمعنایی روبه‌رو هستیم. با وجود این، مواردی نیز وجود دارند که دو واژه هم‌آوا - هم‌نویسه از یک ریشه برگرفته شده‌اند، اما به لحاظ بررسی‌های هم‌زمانی باید واژه‌های جداگانه‌ای در نظر گرفته شوند. به‌زعم نگارنده، علت بیان این گونه اظهارنظرها در مورد ارتباط یا عدم ارتباط واژه‌ها و معانی آنها این است که اطلاعات در زمانی و مشخصاً ریشه‌شناختی در خود آگاه اجتماعی اهل زبان قرار ندارند.

سعید (63-64: 2012) بر این باور است که در چهار حالت، احتمال وجود واژه‌های

هم‌نام وجود دارد:

-
1. lexical semantics
 2. polysemic
 3. homonym
 4. homophone-homograph
 5. Palmer, F.

- ۱- واژه‌هایی متعلق به یک مقوله دستوری و هم‌نویسه، مانند "lap" به معنی «پیچیدن» و "lap" به معنی «سرکشیدن».
- ۲- واژه‌هایی متعلق به یک مقوله دستوری و برخوردار از نوشتار متفاوت، مانند "ring" به معنی «حلقه» و "wring" به معنی «فشار».
- ۳- واژه‌هایی متعلق به مقوله‌های دستوری متفاوت، اما هم‌نویسه، مانند فعل "keep" به معنی «نگاه داشتن» و اسم "keep" به معنی «خرجی».
- ۴- واژه‌هایی متعلق به مقوله‌های دستوری متفاوت با نوشتار متفاوت، مانند "not" که تکواژ نفی است و "knot" به معنی «گره‌زدن».

نکته شایسته ذکر در پایان این بخش آن است که کاربرد مجازی و استعاری واژه‌ها عامل مهمی در ایجاد چندمعنایی است. به عنوان نمونه، چندمعنایی واژه «سر» در زبان فارسی هم از طریق مجاز و هم از طریق کاربرد استعاری به وجود آمده است: سر آن ندارد / مشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوبی. در این مثال مشاهده می‌کنیم که «سر» مجاز ظرف و مظروف است و هدف از کاربرد آن افاده معنی قصد و اراده است که جایگاه آن درون سر انسان در نظر گرفته می‌شود. کاربرد واژه «سر» در «سرپرستار» نیز نشان می‌دهد کاربرد استعاری این واژه معنایی ایجاد می‌کند که بالاتر بودن موقعیت اجتماعی فرد را به قیاس از بالا قرار داشتن سر، روی بدن انسان، نشان می‌دهد (عبدالکریمی و چنگیزی، ۱۳۹۸: ۲۹۱).

۲-۴. طرحواره‌های تصویری

بنا بر تعریف ایوانز و گرین (2006: 179)، طرحواره‌های تصویری / تصویری طرحی کلی از تجارب جسمانی روزمره انسان در ذهن او هستند که نتیجه تعامل وی با جهان پیرامونش هستند. طرحواره یک الگو، شکل یا تجربه متناوب تکرار شونده است که از فعالیت‌های در جریان (روزمره) ما با ترتیب خاص‌شان تشکیل و منتج می‌شود. این الگوها در نتیجه کسب تجارب بدنمندی^۱ در مکان / فضا و در تعامل با اشیا برای ما معنی‌دار می‌شوند (Johnson, 1987: 29).

1. embodied experience

طرحواره‌های تصویری در بردارنده جزئیات نیستند، بلکه مفاهیمی انتزاعی و در بردارنده الگوهایی از تجارب تکرارشونده انسان هستند که ماهیتی جسمانی شده^۱ دارند.

راسخ مهند (۱۳۹۶: ۴۶) طرحواره‌های تصویری را ساختارهای معنی‌دار و جسمی‌شده‌ای می‌داند که حاصل حرکات جسم انسان در فضای سه‌بعدی، تعاملات ادراکی و شیوه برخورد با اجسام هستند.

جانسون^۲ (1987) به نقل از راسخ مهند (۱۳۹۶: ۴۶) اظهار می‌دارد که تجربه جسمانی سبب شکل‌گیری طرحواره‌های تصویری در نظام مفهومی می‌شود. ایوانز (۱۳۹۸: ۱۶۲-۱۶۴) طرحواره تصویری را مفهومی کمابیش انتزاعی می‌داند که مستقیماً از تعاملات و مشاهدات روزانه ما از جهان پیرامون به دست می‌آید. وی معتقد است طرحواره‌های تصویری از تجربه‌های حسی و ادراکی حاصل شده‌اند و از این رو، از تجربه جسمانی مشتق می‌شوند. به عنوان مثال، وی به نیروی گرانش زمین اشاره می‌کند که سبب سقوط اشیای بدون تکیه‌گاه می‌شود و بنابراین، با در نظر گرفتن محورهای عمودی، بشر باید برای برداشتن اشیایی که بر زمین افتاده‌اند خم و دوباره بلند شود. او در یک جهت (رو به پایین) به اشیایی که بر زمین هستند می‌نگرد و در جهت دیگر (رو به بالا)، به اشیایی که بالا می‌روند نگاه می‌کند. نتیجه اینکه، فیزیولوژی بدن ایجاب می‌کند که محور عمودی ما که در تعامل با جاذبه زمین است، در نتیجه چگونگی تعامل ما با محیط پیرامون ایجاد معنا کند. ایوانز و گرین (2006: 187) و ایوانز (۱۳۹۸: ۱۶۴) فهرست طرحواره‌های تصویری را به شرح زیر ذکر می‌کنند:

1. embodied
2. Johnson, M.

جدول ۱: انواع طرحواره‌های تصویری برگرفته از ایوانز و گرین (2006:187)، ایوانز (۱۳۹۸): ۱۶۴ و ایوانز (2019: 236)

فهرست طرحواره‌های تصویری	
فضا ^۱	بالا - پایین ^۲ ، جلو - عقب ^۳ ، چپ - راست ^۴ ، نزدیک - دور ^۵ ، مرکز - حاشیه ^۶ ، تماس ^۷ ، مستقیم ^۸ ، حالت عمودی ^۹
ظرف ^{۱۰}	ظرف، درون - بیرون ^{۱۱} ، سطح ^{۱۲} ، پر - خالی ^{۱۳} ، محتوا ^{۱۴}
حرکت ^{۱۵}	شدت حرکت ^{۱۶} - مبدأ - مسیر - مقصد ^{۱۷}
تعادل ^{۱۸}	محور تعادل ^{۱۹} ، تعادل دوکفه‌ای ^{۲۰} ، تعادل نقطه‌ای ^{۲۱} ، متعادل ^{۲۲}
قدرت ^{۲۳}	حرکت‌دهندگی ^{۲۴} ، انسداد ^{۲۵} ، قدرت متقابل ^{۲۶} ، انحراف از جهت ^{۲۷} ، حذف مانع ^{۲۸} ، توانمندی ^{۲۹} ، جذب ^{۳۰} ، ایجاد مانع ^{۳۱}

1. space
2. up-down
3. front-back
4. left-right
5. near-far
6. center-periphery
7. contact
8. straight
9. verticality
10. containment
11. in-out
12. surface
13. full-empty
14. content
15. locomotion
16. momentum
17. source-path-goal
18. balance
19. balance axis
20. twin-pan balance
21. point balance
22. equilibrium
23. force
24. compulsion
25. blockage
26. counterforce
27. diversion
28. removal of restraint
29. enablement
30. attraction
31. resistance

ادامه جدول ۱.

فهرست طرحواره‌های تصویری	
وحدت / کثرت ^۱	ادغام ^۲ ، مجموعه ^۳ ، انشعاب ^۴ ، تکرار ^۵ ، جزء - کل ^۶ ، شمردنی - ناشمردنی ^۷ ، پیوند ^۸
یکسانی ^۹	تطبیق ^{۱۰} ، تلفیق ^{۱۱}
وجود ^{۱۲}	حذف، فضای کران‌دار ^{۱۳} ، چرخه ^{۱۴} ، شیء ^{۱۵} ، فرایند ^{۱۶}

جانسون (1987: 24-26) ویژگی‌های طرحواره‌های تصویری را از این قرار می‌داند:

۱- طرحواره‌های تصویری ماهیتی انتزاعی دارند و به ویژگی‌های حاصل از ادراک دیداری محدود نیستند. ۲- به دلیل ماهیت انتزاعی طرحواره‌های تصویری، امکان دخل و تصرف‌های ذهنی در آنها وجود دارد، مثلاً می‌توانیم تشابه دو شکل که یکی صورت چرخش یافته دیگری است را تشخیص دهیم و این بدان معنی است که ما توانایی چرخش و تغییر جهت اشکال را در ذهن خود داریم. ۳- طرحواره‌ها قابلیت تبدیل شدن به یکدیگر را (در ذهن ما) دارند. ۴- دانش عام ما در شکل‌گیری طرحواره‌های تصویری دخیل است و می‌توانیم یک شکل ساده و عاری از جزئیات را به اشکال مرتبط با مصادیق گوناگون تبدیل کنیم. راسخ مهند (۱۳۹۶: ۴۷-۵۰) نیز ویژگی‌های طرحواره‌های تصویری را به نقل از جانسون (1987) این گونه برمی‌شمارد:

طرحواره‌های تصویری تعاملی‌اند، یعنی حاصل ارتباط جسمی ما با دنیای اطراف‌اند. اگر طرحواره تصویری حجم را به عنوان نمونه در نظر بگیریم، می‌بینیم که آنچه سبب

-
1. unity/multiplicity
 2. merging
 3. collection
 4. splitting
 5. iteration
 6. part- whole
 7. count-mass
 8. link(age)
 9. identity
 10. matching
 11. superimposition
 12. existence
 13. bounded space
 14. cycle
 15. object
 16. process

شکل‌گیری مفهوم حجم در ذهن انسان می‌شود، تجربه‌ی احاطه‌شدن از شش سو، بالا و پایین، چپ و راست و جلو و عقب است. تجربه‌ی احاطه‌شدن از شش سو در مورد خود شخص هم اتفاق می‌افتد.

طرحواره‌های تصویری ساده نیستند و می‌توانند ساختار داخلی پیچیده‌ای داشته باشند. میان اجزای درونی طرحواره‌های تصویری رابطه‌ی استلزام^۱ برقرار است. همین ویژگی، طرحواره‌های تصویری را چندوجهی^۲ می‌کند و طرحواره‌ها به صورت شبکه یا خوشه‌ای^۳ از چند طرحواره مرتبط ساخته و درک می‌شوند. اگر طرحواره‌ی مسیر را به عنوان نمونه در نظر بگیریم، می‌بینیم که قائل شدن به مفهوم مسیر مستلزم قائل شدن به مفاهیم مبدأ، مقصد، حرکت و گذر است؛ یعنی برای داشتن مسیر ضروری است حرکتی از مبدأ آغاز شود و پس از گذر از مبدأ، حرکت در مقصد متوقف شود. بنابراین، مفهوم مسیر ساختار داخلی ساده‌ای ندارد، بلکه ساختار پیچیده‌ای دارد؛ یعنی از طرحواره‌هایی که نقش سازه را برای آن ایفا می‌کنند، تشکیل شده است و میان این (زیر) طرحواره‌ها و خود طرحواره‌ی مسیر، رابطه‌ی جزء به کل (جزء‌واژگی^۴) برقرار است.

طرحواره‌های تصویری چندبعدی هستند؛ یعنی صرفاً محصول درک از طریق یک حس نیستند. همانگونه که در مورد طرحواره‌ی تصویری حجم توضیح داده شد، در شکل‌گیری یک طرحواره‌ی تصویری بیش از یک حس دخیل است و همین امر سبب می‌شود طرحواره‌های تصویری را چند وجهی یا چندبعدی در نظر بگیریم.

طرحواره‌های تصویری ذاتاً معنی دارند، زیرا محصول درک جسمانی هستند. معنی ذاتی طرحواره‌های تصویری برخاسته از ویژگی‌های جزئی و نه کلی آنهاست. این ویژگی‌های جزئی نیز، از رهگذر تجارب جسمانی انسان به دست می‌آیند. طرحواره‌های تصویری قابلیت تبدیل شدن از یک نوع به نوع دیگر را دارند (طرحواره گردانی^۵).

طرحواره‌های تصویری خاستگاه پیش مفهومی دارند؛ یعنی خاستگاه ساخته شدن مفاهیم هستند. شکل گرفتن طرحواره‌های تصویری برخاسته از تجارب جسمانی انسان یا همان

-
1. entailment
 2. multimodal
 3. in networks / in clusters
 4. meronymy
 5. schema transformation

تجارب حسی است و این تجربه‌ها به نوبه خود منجر به ساخته شدن مفاهیم می‌شوند؛ دقیقاً به همین دلیل مفاهیم را دارای ماهیت جسمانی می‌دانیم. از این رو، طرحواره‌های تصویری را خاستگاه ساخته شدن مفاهیم (مثلاً مفهوم مسیر) می‌دانیم.

۳-۴. ماهیت طرحواره‌های تصویری و ارتباط آنها با معانی

در رویکرد شناختی به مطالعات زبانی، دانش زبانی محصول کاربرد زبان است و آنچه استفاده از زبان را برای ایجاد ارتباط امکان‌پذیر می‌سازد، خود کاربرد زبان است. ایوانز (133-132: 2019) بر این باور است که شکل گرفتن دانش زبانی در پی کاربرد زبان از طریق انتزاع^۱ و طرحواره‌سازی^۲ محقق می‌گردد:

«انتزاع فرایندی است که در آن ساختارهای ذهنی در نتیجه تعمیم الگوهای شکل گرفته بر اثر موارد خاص کاربرد زبان قوام می‌یابند. ... طرحواره‌سازی نوع خاصی از انتزاع است که منجر به پدید آمدن بازنمایی‌هایی در ذهن می‌شود که فاقد جزئیات پاره‌گفتارهایی هستند که آنها را شکل داده‌اند. این مهم با کنار گذاشتن نقاط افتراق ساختارهای زبانی و در نظر داشتن نقاط مشترک آنها محقق می‌شود» (Evans, 2019: 133).

ایوانز (2019) از معنی طرحواره‌ای^۳ سخن گفته است و این بدان معنی است که طرحواره‌ها در شرایطی پیش‌مفهومی در نظر گرفته می‌شوند که نامتمایز هستند (طرحواره‌های نامتمایز^۴) و وقتی در نتیجه کاربرد زبان و در پی انتزاع در ذهن شکل می‌گیرند، وارد ساحت زبان شده و ماهیت مفهومی می‌یابند. بنابراین، جدا کردن طرحواره‌های تصویری از ساحت زبان و تمایز قاطع آنها از معنی دور از واقعیتی است که زبان‌شناسان شناختی در تعریف ماهیت طرحواره‌های تصویری و معنی بدان اشاره می‌کنند.

-
1. abstraction
 2. schematization
 3. schematic meaning
 4. undifferentiated schemas

افزون‌براین، به باور معنی‌شناسان شناختی، و بر اساس اصل دوم معنی‌شناسی شناختی «معنی همان مفهوم است»^۱. بر اساس این اصل، معنی مفهومی است که وارد ساحت زبان شده است و برچسب واژگانی گرفته است. در نتیجه، با نامیدن طرحواره‌های تصویری، ورود این مفاهیم ساخته‌شده بر اساس تجارب بدنمند به ساحت زبان و شکل دادن به معنی زبانی محرز می‌گردد.

ایوانز (2019) از استقرای طرحواره‌های تصویری^۲ سخن می‌گوید. استقرای طرحواره‌های تصویری بدین معناست که با شکل‌گیری تجارب بدنمند موردی خاص و تکرار شدن تجارب مشابه (کنار هم قرار گرفتن اجزا)، طرحی کلی در ذهن شکل می‌گیرد (تشکیل کل) که البته خود فرایند مفهوم‌سازی است. به‌عنوان نمونه، انسان در پی محصور شدن از شش جهت در موقعیت‌های مختلف و محصور کردن اشیا و افراد در فضاهایی که آنها را از شش سو محصور می‌کند، طرحواره تصویری حجم را می‌سازد و این در واقع، همان ساخته شدن مفهوم حجم است. بنابراین، طرحواره‌های تصویری در نتیجه استقرا از تجارب بدنمند تکرارشونده ساخته می‌شوند و در نتیجه، نمی‌توان آنها را ثمره مفهوم‌سازی و در زمره مفاهیم به شمار نیاورد.

۵. تحلیل داده‌ها

در این بخش از پژوهش، پس از بررسی ریشه‌شناختی فعل «بستن»، معانی مندرج برای این فعل را در واژه‌نامه‌های مذکور در بخش‌های پیشین استخراج و تحلیل خواهیم کرد. این تحلیل معنایی همانگونه که در سطور بالا اشاره شد، تحلیلی شناختی و مبتنی بر طرحواره‌های متداعی با هر یک از معانی خواهد بود؛ به‌گونه‌ای که باید گفت معانی طرحواره‌ای این فعل در مرکز توجه قرار گرفته‌اند تا بر اساس نوع طرحواره‌های متداعی با معانی این فعل بتوان بر چندمعنایی آن صحنه گذاشت. دلیل این‌گونه کنکاش در جستار حاضر آن است که طرحواره‌های تصویری در نتیجه استقرا از تجارب بدنمند تکرارشونده ساخته می‌شوند و در نتیجه، نمی‌توان آنها را ثمره مفهوم‌سازی و در زمره مفاهیم به شمار

1. meaning is concept

2. schema induction

نیورد. بنابراین، طرحواره‌های تصویری در ساحت زبان حضور دارند و علی‌رغم اینکه آنها را عیناً مترادف با معانی واژه‌ها نمی‌دانیم، متداعی با معانی می‌دانیم.

۱-۵. ریشه‌شناسی فعل «بستن»

پیش از ارائه شواهد ریشه‌شناختی درباره فعل «بستن»، ذکر این نکته ضروری است که در جستار حاضر بررسی سیر رفتار معنایی «بستن» در گذر زمان مدنظر نبوده و اطلاعات ریشه‌شناختی مذکور در این بخش نیز به دلیل ضرورت اثبات اشتقاق «بستن» از یک ریشه بوده تا امکان هم‌نامی منتفی گردد و با مفروض دانستن چندمعنایی این فعل بر اساس شواهد تاریخی پیش برویم.

در اوستایی و فارسی باستان ریشه band به معنی «بستن» است و صفت فعلی آن به صورت basta به کار رفته است. در فارسی میانه هم، bastan به همین معنی است و ماده مضارع آن band- است (حسن دوست، ۱۳۹۵: ۴۸۳). «بستن» در لغت‌نامه دهخدا هم معنی با «بند کردن»، «پیوستن» و در مقابل «گشودن» دانسته شده است. بنابر ملاحظات برگرفته از منابع ریشه‌شناختی در این بخش، مشخص شد که برای فعل «بستن» یک ریشه در ادوار گذشته زبان‌های فارسی باستان و اوستایی گزارش شده است.

۲-۵. معانی فعل «بستن»

در این بخش معانی معاصر فعل «بستن» بر اساس منابع مذکور در بخش (۴) فهرست شده‌اند. پس از ذکر معانی، مثال مربوط به آنها نیز ذکر شده است. در مواردی که معنی کاملاً روشن و مثال متداعی با آن قابل تصور بوده، مثالی ذکر نشده است. در برابر هر یک از معانی، طرحواره(های) متداعی با آن(ها) همراه با توضیح آمده است. پرسش مهمی که به منظور پاسخگویی به آن، بررسی‌های این بخش انجام شده‌اند این است که آیا طرحواره‌های متداعی با معانی «بستن» بر چندمعنایی این فعل صحنه می‌گذارند یا باید در پی توجیه دیگری برای تحلیل معنایی این فعل باشیم.

جدول ۲. معانی معاصر فعل «بستن»

ردیف	معنی همراه با مثال	نوع طرحواره متداعی با معنی
۱	گذاشتن مانعی بر سر گذرگاه یا جلوی چیزی؛ به صورتی که ورود به آن یا خروج از آن ممکن نباشد. - خیابان را بستند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۷)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع به صورت فیزیکی رخ داده است. بنابراین، ماهیت مانع، حرکت و عناصر متحرک در صحنه فیزیکی است.
۲	روی هم گذاشتن صفحه‌های چیزی مانند کتاب. - حالا کتابت رو ببند و به من گوش کن. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۷)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع فیزیکی است، اما این مانع در مسیر ادراک دیداری ایجاد شده است؛ یعنی آنچه دیگر نمی‌تواند گذر کند برخلاف آنچه در مورد (۱) ذکر شد، ماهیت فیزیکی ندارد. بنابراین، حرکت و عناصر متحرک در صحنه ماهیت انتزاعی دارند. طرحواره پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی در این معنی دیده می‌شود، زیرا به هم پیوستن اجزای تشکیل دهنده کتاب را داریم.
۳	چیزی را با گره، بند و مانند آنها به چیزی یا جایی متصل کردن. - بند را ببند تا لباس‌ها را آویزان کنم. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) متصل کردن، پیوستن اشیا به هم - همی جاناش از رفتن من بخت یکی مهره بر بازوی من بست. (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰)	طرحواره وحدت: پیوند طرحواره پیوند خود زیرشمول طرحواره وحدت - کثرت به شمار می‌رود. پیوند، ماهیت فیزیکی دارد.
۴	پیچیدن چیزی مانند بند، پارچه و مانند آن روی عضوی از بدن یا چیزی دیگر. - روسری به سرش بسته بود. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) - احرام بستن، لنگ بستن (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰) - روی چیزی را پوشاندن (چشم/ زخم را بستن) (صدری افشار و همکاران، ۱۳۸۸: ۳۵۸)	طرحواره وحدت: پیوند به دلیل تماس پیدا کردن بند، پارچه و مانند آن با چیزی، تماس مستقیم و پیوند با آن چیز ایجاد می‌شود و در پی آن، وحدتی بین بند، پارچه و مانند آنها با آن چیز به وجود می‌آید که گواه آن تلقی شدن بند یا پارچه و مانند آن به عنوان بخشی از آنچه روی/ به آن بسته شده‌اند، است.

ادامه جدول ۲.

ردیف	معنی همراه با مثال	نوع طرحواره متداعی با معنی
۵	تعطیل کردن - روز جمعه بازار را می‌بندند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع در این مورد نیز، به‌طور خاص با ایجاد مانع سروکار داریم. مانع در این مورد در مسیر انجام کنش (معامله/ دادوستد) ایجاد می‌شود و در نتیجه، انسداد، با ازدست‌دادن ویژگی فیزیکی، ماهیت انتزاعی می‌یابد.
۶	تعیین کردن، مقرر کردن - بر درآمدها مالیات بستند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) تعیین نرخ و قیمت کردن - اجاره بستن به دکان یا خانه (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع در این مورد، ایجاد مانع را در مسیر هزینه‌کرد پول داریم و از آنجاکه مانع، اداری محسوب می‌شود، ماهیت انتزاعی دارد. طرحواره کثرت: انشعاب این طرحواره مانند طرحواره پیوند زیرشمول طرحواره وحدت - کثرت است. با مالیات بستن بر درآمد، بخشی از درآمد از تملک شخصی خارج شده و وارد مسیر (هزینه‌کرد) دیگری می‌شود. طرحواره وحدت: پیوند مبلغی به‌عنوان مالیات یا اجاره با پدیده‌ای فیزیکی (ملک) یا انتزاعی پیوند می‌خورد و به آن منتسب می‌شود.
۷	قطع کردن جریان آب و مانند آن - آب را از سر کوچه بسته‌اند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع با ماهیت فیزیکی مانع و عنصر متحرک در این مثال هر دو ماهیت فیزیکی دارند.
۸	قطع کردن جریان اداری چیزی یا پایان‌دادن به آن - دادگاه با تبرئه متهم پرونده را بست. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع با ماهیت فیزیکی / انتزاعی از آنجاکه جریان اداری ماهیت انتزاعی دارد، مانع ایجادشده در مسیر آن و خود مسیر نیز ماهیت انتزاعی می‌یابد. این در حالی است که کنش محاکمه ماهیت عینی و فیزیکی دارد و با پایان‌دادن به آن، امکان ورود به آن و از سرگرفتن اقدامات مذکور دست‌کم در کوتاه‌مدت وجود نخواهد داشت.

ادامه جدول ۲.

ردیف	معنی همراه با مثال	نوع طرحواره متداعی با معنی
۹	تنظیم کردن - معامله طوری بسته شد که روزی چهار پنج تومان دخل استاد به دو تومان تنزل یافت. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع با ماهیت انتزاعی در این کاربرد معنایی فعل «بستن»، مانعی بر سر راه گفت‌وگو و چانه‌زنی بیشتر ایجاد و یک وضعیت خاص پذیرفته می‌شود.
۱۰	به وجود آوردن، ساختن - روی رودخانه پل بسته‌اند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) بارگاه بستن - ببندند بر پیل نر بارگاه - درآرند جنبش به این بارگاه (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی هم سازه موردبحث با محل احداث آن پیوند می‌خورد و هم در این نمونه خاص، دو سوی رودخانه پیوند می‌خورند. ذکر این نکته ضروری است که در مواردی، از «بستن» در معنی «ساختن/ احداث کردن» استفاده می‌شود که مفهوم پیوند در میان باشد. چنانچه مفهوم پیوند موردنظر نباشد، از «بستن» استفاده نمی‌شود و به جای آن «زدن» به کار می‌رود، مثلاً می‌گوییم اینجا تازگی‌ها یک پاساژ/ کافه/ ... زده‌اند.
۱۱	قفل کردن (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع به صورت فیزیکی رخ داده است.
۱۲	در بازی نرد دو مهره و زیاده را در یک خانه نهادن تا مهره حریف درآمدن بدان خانه را نتواند، گشاد بازی نکردن، خانه را گرفتن. (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع به صورت فیزیکی رخ داده است.
۱۳	(چاپ و نشر) کامل کردن صفحه یا نمونه چاپی پیش از انتشار. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی این معنی، پیوند اجزای سازنده کتاب را نشان می‌دهد. این معنی، بر نخستین مرحله‌ای دلالت می‌کند که کتاب در قالب یک کل با پیوند اجزای سازنده آن به وحدت می‌رسد و از آنجاکه شیئی موجود می‌شود، می‌توان به طرحواره وجود نیز قائل شد.

ادامه جدول ۲.

ردیف	معنی همراه با مثال	نوع طرحواره متداعی با معنی
۱۴	چسباندن - نانوا خمیر را به تنور می‌بست. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی
۱۵	(فرهنگ عوام) انجام دادن عملی مانند سحر و جادو به منظور ایجاد مانع بر روال معمول یا مطلوب زندگی کسی، به ویژه تازه‌دآماد تا نتواند عمل جنسی انجام دهد. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع ایجاد مانع با ماهیت انتزاعی
۱۶	سفت شدن یا به حالت جامد درآمدن مایعات نظیر خون و شیر، منعقدشدن	طرحواره وحدت: پیوند این معنی، نشان‌دهنده به دست آمدن وحدت در نتیجه پیوند سخت مولکول‌هاست.
۱۷	شکل گرفتن یا تنظیم شدن قرارداد، پیمان و مانند آنها، منعقد کردن - با کارفرما قرارداد بستم. / با او پیمان ازدواج بستم. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند دو شخصیت حقیقی یا دو شخصیت حقوقی، یا یک شخصیت حقیقی و یک شخصیت حقوقی که منجر به ایجاد وحدت می‌شود.
۱۸	نقش کردن، نقاشی کردن (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) - تصاویری روی دیوار نقش بسته بود.	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی
۱۹	به بند کشیدن، دست یا پای کسی را با طناب (به جایی) بستن، گرفتار کردن آزادی کسی را گرفتن (دست، دهان یا پای کسی را بستن) (صدری افشار و همکاران، ۱۳۸۸: ۳۵۸)	طرحواره نیرو: ایجاد مانع در این مورد، ایجاد مانع برای حرکت فرد را داریم. اگر فرد را به جایی ببندند، افزون بر طرحواره نیرو از نوع مانع، طرحواره پیوند نیز داریم. طرحواره وحدت: پیوند به هنگام بستن طناب و مانند آن به دست یا پا پیوند از نوع فیزیکی را داریم. چنانچه کسی را به جایی مانند ستون ببندند، باز هم پیوند فیزیکی داریم. در نتیجه «بستن» دست‌ها/ پاها یا بدن به جایی / چیزی (مثلاً ستون)، پیوند بدن با آن چیز، از نظر دیداری وحدت به وجود می‌آید.

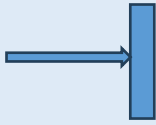
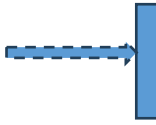
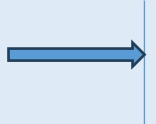

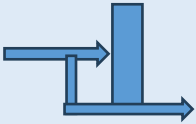
ادامه جدول ۲.

ردیف	معنی همراه با مثال	نوع طرحواره متداعی با معنی
۲۰	به شکل یا حالت معینی درآوردن (جمع بستن، به کار بستن) (صدری افشار و همکاران، ۱۳۸۸: ۳۵۸) در اصطلاح بانکی، مجموع چیزی را به دست آوردن: مجموع معاملات پارک که بیست با عشر کشتی های دریا سی هزار هزار درم (فارسنامه ابن البلخی ص ۱۷، ۱۷۱) (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۰)	طرحواره وحدت: پیوند طرحواره پیوند از آن رو برای این معنی در نظر گرفته شده است که ایجاد وحدت در پی به هم پیوستن/ پیوند دادن/ در کنار هم قراردادن مفردات را در مورد «جمع بستن» داریم. در مورد «چیزی را به کار بستن» می توان پیوند دادن چیزی فیزیکی یا انتزاعی را با اقدام خاصی متصور شد.
۲۱	علاقه مند شدن - عروسی دید زیبا، جان در او بست (دهخدا، ۱۳۴۵: ۳۱)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت انتزاعی
۲۲	چیزی را به کسی نسبت دادن/ منسوب کردن (معمولاً به دروغ) - افتراهایی به من بست. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) - هر جا بمب گذاری/ خرابکاری می شد می بستش به مسلمونا. (صفرزاده، ۱۳۹۵: ۴۹)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت انتزاعی
۲۳	به صورت شدید و پیاپی در معرض چیزی قرار دادن - مجلس را به توپ بستند. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی
۲۴	به مقدار فراوان از چیزی خوردن - یک هفته خودم را بستم به خاکشیر و آبغوره تا گرمی مزاجم رفع شد. (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸)	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت فیزیکی این معنی، پیوند فیزیکی ماده ای خاص با بدن را نشان می دهد.
۲۵	کسی یا چیزی را به کسی تحمیل کردن (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) - سعی دارد خودش را به یک آدم پولدار ببندد/ بند کند تا به نان و نوایی برسد.	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت انتزاعی
۲۶	خَلط کردن (انوری، ۱۳۸۲: ۳۴۸) - راست و دروغ را به هم می بندد.	طرحواره وحدت: پیوند پیوند با ماهیت انتزاعی

۶. جمع‌بندی

در این بخش، طرحواره‌های متداعی با معانی مذکور در جدول (۲) جمع‌بندی و ترسیم شده است. در جدول (۳) طرحواره‌های متداعی با بیش از یک معنی تجمیع شده‌اند:

جدول ۳. طرحواره‌های متداعی با معانی «بستن»

مثال	توضیح	تصویر مفروض برای طرحواره متداعی با معنی
بستن خیابان بستن بازار بستن آب از سر کوچه	در تحقق این معنی خاص، مانعی با ماهیت فیزیکی ایجاد می‌شود و مسیر حرکت به صورت فیزیکی مسدود می‌گردد.	
کتاب را ببند.	در تحقق این معنی خاص، مانعی با ماهیت فیزیکی ایجاد می‌شود، اما مسیر دید فرد مسدود می‌شود. بنابراین، آنچه متحرک است ماهیت انتزاعی دارد و به همین دلیل، با خط‌چین نمایش داده شده است.	
بستن بند	میان یک سطح و یک ماهیت فیزیکی پیوند ایجاد می‌شود.	
بستن روسری روی سر بستن زخم دست	روی سطحی پوشیده و مسدود می‌شود. شرایطی شبیه به بستن کتاب اینجا هم اتفاق می‌افتد؛ با این تفاوت که اینجا جزئی را به عنوان پدیده پوشاننده داریم. در اینجا، باز هم انسداد مسیر دید را داریم.	
بر درآمدها مالیات بستند. بر واحدهای مسکونی خالی اجاره بستند.	در تحقق این معنی، در بخشی مانع و انسداد داریم، در بخشی دیگر، انشعاب داریم و در بخشی دیگر، پیوند قسمت منشعب‌شده با پدیده دیگری را داریم.	

ادامه جدول ۳.

مثال	تصویر مفروض برای طرحواره متداعی با معنی	توضیح
بستن پرونده از سوی دادگاه بسته شدن معامله		هم مانع و هم جزء / اجزای متحرک که حرکتشان متوقف می شود، ماهیت انتزاعی دارند و به همین دلیل، با خط چین نمایش داده شده اند.
ببندند بر پیل نر بارگاه		میان یک سطح و یک ماهیت فیزیکی پیوند ایجاد می شود.
خون در هوای آزاد می بندد. ناشر دیگر کتاب را بسته است.		به هم پیوستن اجزا و تشکیل یک کل که همان پیوند یافتن اجزاست.
قرارداد بستن بستن معامله		قرار گرفتن منافع مشترک دو یا چند فرد در یک نقطه (پیوند منافع)
دروغ بستن افترا بستن		پیوند دادن دروغ / افترا با شخصیت کسی. از آنجاکه شخصیت فرد مدنظر است و نه جسم وی، تصویر صورت به شکل نقطه چین نشان داده شده است.
به توپ بستن مجلس		هم پیوند پدیده های فیزیکی با یک سطح را داریم و هم ایجاد مانع بر سر راه حرکت پدیده های فیزیکی متحرک

۷. بحث و نتیجه گیری

تحلیل معانی طرحواره ای فعل «بستن» نشان می دهد که از میان ۲۶ معنی این فعل در سطح مفهومی، در سطح پیش مفهومی ۱۱ مورد طرحواره نیرو داریم که به طور خاص ایجاد مانع با ماهیتی فیزیکی یا انتزاعی را نشان می دهد و ۱۸ مورد طرحواره پیوند را باز با ماهیت فیزیکی یا انتزاعی داریم. در یک مورد نیز، افزون بر طرحواره پیوند، امکان قائل شدن به طرحواره انشعاب وجود داشت (معنی شماره (۶)). طرحواره های پیوند و انشعاب ذیل

طرحواره کثرت - وحدت قرار می گیرند و زیرشمول آن به شمار می روند. این طرحواره دو سوی یک پیوستار را با دو مفهوم متقابل نشان می دهد. اگر کنشی مانند «مالیات بستن بر درآمدها» یا «اجاره بستن بر ملک» را همه جانبه بنگریم، در هر بار نگرش، مفهوم یک سوی این پیوستار را در تحقق معنایی کنش های مذکور خواهیم دید. به این ترتیب که از یک سو با مالیات بستن بر درآمد، بخشی از درآمد از تملک شخصی خارج شده و وارد مسیر (هزینه کرد) دیگری می شود و از سوی دیگر، مبلغی به عنوان مالیات یا اجاره با پدیده ای فیزیکی یا انتزاعی پیوند می خورد و به آن منتسب می شود.

اگر فعل «بستن» به لحاظ ریشه شناختی از بیش از یک ریشه مشتق شده بود، وجود دو یا چند طرحواره نامرتب با هم برای بازنمایی معنایی آن موجه و مورد انتظار بود. در این صورت، این طرحواره ها می توانستند ارتباطی با یکدیگر نداشته باشند و وجود آنها مؤید هم نامی میان افعال مشتق از بیش از یک ریشه می بود. با وجود این، بر اساس ملاحظات ریشه شناختی که در بخش ۵-۱ آمده است، فعل «بستن» از یک ریشه به صورت کنونی خود رسیده است و آن، -band در فارسی باستان، bandh (badhnāti) در سنسکریت و band در اوستایی بوده است. این امر وجود دو طرحواره متفاوت را که ارتباطی با هم نداشته باشند، مجاز نمی داند، زیرا قائل شدن به دو طرحواره متفاوت و بی ارتباط، به منزله وجود معانی ای است که حتی در سطح یک مؤلفه معنایی اشتراک ندارند و این امر، چندمعنایی فعل «بستن» را منتفی و هم نامی را مطرح می کند. مشکلی که چندمعنا در نظر نگرفتن این فعل به وجود می آورد این است که ملاحظات ریشه شناختی و اطلاعات فرهنگ نامه ای مؤید چندمعنا بودن آن هستند. در واقع، به این دلیل که در چندمعنایی ارتباط میان معانی گوناگون با تکرار دست کم یک مؤلفه معنایی حفظ می شود و رشته ارتباطی آنها قطع نمی گردد، به هنگام نگاه طرحواره ای به پدیده چندمعنایی در سطح پیش مفهومی نیز ضروری است این رشته ارتباطی همچنان حفظ شود و بتوان تکرار دست کم یک طرحواره را در ظهور و بروز معانی زبانی دید. چنانچه ارتباط میان طرحواره ها گسسته شود و هیچ ارتباطی ولو جزئی، میان طرحواره ها یافت نگردد، رشته ارتباطی مذکور به قوت مورد انتظار باقی نمی ماند و پرسش مهم این خواهد بود که تکلیف چندمعنایی فعل «بستن» با التفات به طرحواره های متداعی با معانی چه می شود. از آنجا که طرحواره ها با ماهیت پیش مفهومی

خود سبب‌ساز شکل‌گیری معنی می‌شوند، درعین حال که رابطه این‌همانی^۱ با معنی ندارند، اما بی‌ارتباط با آن نیستند. بنابراین، نمی‌توان ارتباط معانی را در چندمعنایی ضروری دانست، اما ارتباط طرحواره‌های متداعی با معانی را ضروری تلقی نکرد. بنا بر این ملاحظات و دلایل، وجود ارتباط میان طرحواره‌های نیرو و وحدت در سطح کلان تقسیم‌بندی و طرحواره‌های مانع و پیوند در سطح خرد تقسیم‌بندی طرحواره‌ها گریزناپذیر می‌نماید تا ببینیم چندمعنایی در سطح پیش‌مفهومی چگونه تعیین تکلیف می‌گردد.

تحلیل نخست: در مواردی که معنی «بستن» صراحتاً طرحواره پیوند را به ذهن متبادر می‌کند، قائل شدن به وحدت دور از ذهن نمی‌نماید و آسان است؛ کما اینکه خود طرحواره پیوند نیز زیرمجموعه طرحواره وحدت است و می‌توان به رابطه جزء‌واژگی میان آنها قائل شد. علت آن است که پیوند اجزای تشکیل‌دهنده یک کل، جزئی/بخشی از فرایند شکل‌گرفتن وحدت است. «بستن» در معانی «چیزی را به جایی متصل کردن» (۳)، «تعیین/مقرر کردن» (۶)، «ساختن/به وجود آوردن» (۱۰)، «چسباندن» (۱۴)، «سفت شدن مایعات» (۱۶)، «نقش‌زدن/نقاشی کردن» (۱۸)، «علاقه‌مندشدن» (۲۱)، «چیزی را به کسی نسبت دادن» (۲۲)، «در معرض چیزی قرارگرفتن» (۲۳)، «تحمیل کردن» (۲۵) و «خلط کردن/آمیختن» (۲۶) پیوند و یکی شدن را به وضوح نشان می‌دهد.

آنچه قابل‌بحث می‌نماید، رابطه‌ای است که می‌توان میان ایجاد مانع و وحدت قائل شد و شکل‌دادن به چنین رابطه‌ای به دلایل مذکور ضروری است. ایجاد مانع در فضا مطرح می‌شود و در وهله نخست، پیوندخوردن مانع با ورودی/مدخل یک فضا و پس از آن، ایجاد نوعی استحکام را با ماهیتی فیزیکی یا عینی نشان می‌دهد. در وهله دوم، حریمی را شکل می‌دهد که مانع مذکور ورود به آن یا خروج از آن را ناممکن می‌سازد و همین حریمی که در فضا شکل می‌گیرد، مصداقی از وحدت وجودی در نظر گرفته می‌شود. به‌عنوان مثال، در نمونه «بستن خیابان»، حریمی که شکل می‌گیرد به بخش «عبور ممنوع» و نیز، بخش «عبور آزاد» در فضا موجودیت و تمایز می‌بخشد. در «بستن در» میان در و چارچوب پیوند و پس از آن، استحکام ایجاد می‌شود. فضای درون (اتاق) نیز وحدتی مستقل در فضا می‌یابد. در معنی «قفل کردن» نیز، ایجاد پیوند و استحکام دیده می‌شود. در

1. identity

«بستن کتاب»، در پی روی هم قرار گرفتن بر گه‌ها و جلد کتاب و نیز، به هم پیوستن اجزای کتاب، وحدت وجودی جدیدی ایجاد می‌شود که با نوع و شکل موجودیت کتاب پیش از بستن آن متفاوت است و خود، منتج از کنار هم قرار گرفتن سازه‌های کتاب به شکلی متفاوت با حالت بازبودن آن است. ایجاد حریم و شکل دادن به وحدت وجودی تازه، برای موارد انتزاعی نیز قابل تصور است، زیرا مستلزم قطع پیوند با یک حالت و ایجاد حالتی دیگر است. به عنوان مثال، در «مالیات بستن بر درآمدها»، درآمد پس از کسر مالیات، وحدت وجودی تازه‌ای می‌یابد. وقتی «بستن» به معنی «تعطیل کردن» به کار می‌رود، خواه برای بازار و خواه برای مغازه، باز هم حریمی به صورت فیزیکی شکل می‌گیرد که نمی‌توان به آن وارد شد و مغازه یا بازار در فضا وحدت وجودی می‌یابد.

بر اساس توضیحات ارائه شده، می‌توان به این نتیجه رسید که ایجاد مانع افزون بر اینکه زیرمجموعه طرحواره نیروست، می‌تواند زیرمجموعه طرحواره وحدت نیز به شمار آید و طرحواره تکرار شونده در واقع، همین طرحواره وحدت خواهد بود؛ طرحواره‌ای که متداعی با مؤلفه معنایی مشابه خود، یعنی [وحدت] است و در معانی گوناگون «بستن» حضور دارد.

تحلیل دوم: بر اساس مندرجات جدول (۳)، می‌توان مشاهده کرد که وجه اشتراک طرحواره‌های متداعی با معانی برشمرده برای «بستن» را می‌توان در دو مورد تجمیع کرد. در مورد نخست، تماس یک پدیده که در تحقق معنایی فعل می‌تواند از ماهیت فیزیکی یا انتزاعی برخوردار باشد را با یک مانع داریم که در این صورت، پیوند پدیده متحرک با مانع در نتیجه تماس آن و توقف حرکت (با ماهیت فیزیکی یا انتزاعی در تحقق معنایی فعل) را شاهد هستیم. در مورد دوم، پیوند اجزا با یکدیگر و تجمیع آنها با هم و تشکیل یک کل را داریم که در این صورت نیز، حرکت اجزا به سوی هم متوقف می‌شود و وحدتی شکل می‌گیرد. به نظر می‌رسد [وقف/ انسداد مسیر حرکت] و شکل یافتن [وحدت]، طرحواره تکرار شونده در تشکیل معانی «بستن» در سطح مفهومی باشند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Sepideh Abdolkarimi <http://orcid.org/0000-0002-0763-8424>

منابع

- افراشی، آزیئا و عسگری، ساناز. (۱۳۹۶). چندمعنایی فعلی حسی «دیدن» در زبان فارسی؛ پژوهشی شناختی و پیکره‌ای. پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی، ۷(۱۴)، ۶۱-۷۳.
- انوری، حسن. (۱۳۸۲). فرهنگ فشرده سخن. تهران: انتشارات سخن.
- انوری، حسن. (۱۳۸۳). فرهنگ روز سخن. تهران: انتشارات سخن.
- ایوانز، ویوین. (۱۳۹۸). واژه‌نامه توصیفی زبان‌شناسی شناختی (ترجمه حدائق رضایی و مینا قندهاری). قم: لوگوس.
- بهرامی، فاطمه و شیخانیان‌پور، بهناز. (۱۳۹۸). گسترش معنایی فعل «زدن» محصول مجاز یا استعاره؟ تحلیلی در چهارچوب الگوی چندمعنایی چهارمقوله‌ای. پژوهش‌های زبان‌شناسی، ۱۱(۲)، ۱۸۷-۲۱۴.
- پالمر، فرانک. (۱۳۶۶). نگاهی تازه به معنی‌شناسی (ترجمه کورش صفوی). تهران: کتاب ماد، وابسته به نشر مرکز.
- حسن دوست، محمد. (۱۳۹۵). فرهنگ ریشه‌شناختی زبان فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
- دهخدا، علی‌اکبر. (۱۳۴۵). لغت‌نامه دهخدا. تهران: دانشگاه تهران.
- راسخ مهند، محمد. (۱۳۹۶). درآمدی بر زبان‌شناسی شناختی. تهران: سمت.
- رحمتی‌نژاد، لایلا، عاصی، مصطفی، رضاقلی‌فامیان، علی و قیومی، مسعود. (۱۳۹۸). تحلیل معنایی فعل «گفتن» در چهارچوب نظریه معنی‌شناسی قالبی: یک بررسی پیکره‌بنیاد. جستارهای زبانی، ۱۰(۴)، ۵۵-۸۹.
- صدری افشار، غلامحسین، حکمی، نسرين و حکمی، نسترن. (۱۳۸۸). فرهنگ دوجلدی فارسی. تهران: فرهنگ معاصر.
- صفرزاده، بهروز. (۱۳۹۵). فرهنگ فارسی گفتاری. تهران: کتاب بهار.
- عبدالکریمی، سپیده و چنگیزی، احسان. (۱۳۹۶). بررسی در زمانی ابعاد معنایی «گرفتن» از منظر تحلیل مؤلفه‌ای و معنی‌شناسی شناختی: اثبات چندمعنایی از طریق بازنمود طرحواره‌های تصویری. زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان، ۹(۲)، ۲۱-۴۷.

عبدالکریمی، سپیده و چنگیزی، احسان. (۱۳۹۸). بررسی در زمانی ابعاد معنایی چندمعنایی و روند دستوری شدگی حرف اضافه «با» بر اساس تحلیل مؤلفه‌ای معنی. *جستارهای زبانی*، ۱۰(۶)، ۳۱۷-۲۸۵.

کریمی دوستان، غلامحسین و روحی بایگی، زهرا. (۱۳۹۵). بررسی چندمعنایی فعل سبک «زدن» از دیدگاه شناختی. *جستارهای زبانی*، ۷(۳)، ۱۲۹-۱۴۸.

کریمی دوستان، غلامحسین و رازانی، آرزو. (۱۴۰۱). تعیین معانی فعل «زدن»: تحلیل الگوهای پیکره‌ای. *زبان پژوهی*، ۱۴(۴۵)، ۱۵۱-۱۷۶.

معین، محمد. (۱۳۸۱). *فرهنگ فارسی یک جلدی*. تهران: معین.

References

- Abdolkarimi, S., & Changizi, E. (2017). Diachronic study of semantic dimensions of “gereftan” from the perspective of componential analysis and cognitive semantics: Polysemy proof through representation of image schemas. *Linguistics and Dialects of Khorasan*, 9(2), 21-47. [In Persian]
- Abdolkarimi, S., & Changizi, E. (2019). Diachronic study of the semantic dimensions of polysemy and grammaticalization of the preposition “ba” based on componential analysis of meaning. *Language Related Research*, 10(6), 285-317. [In Persian]
- Afrashi, A., & Asgari, S. (2017). Polysemy of the sense verb “see” in Persian: A cognitive and corporeal research. *Comparative Linguistics Research*, 7(14), 61-73. [In Persian]
- Anvari, H. (2003). *The Concise Dictionary of Sokhan*. Tehran: Sokhan Publications. [In Persian]
- Anvari, H. (2004). *The Contemporary Dictionary of Sokhan*. Tehran: Sokhan Publications. [In Persian]
- Bahrami, F., & Sheikhanianpour, B. (2019). Semantic expansion of the verb “zadan”; a metonymy or conceptual metaphor? An analysis of polysemy in the framework of four-category model. *Journal of Linguistics Research*, 11(2), 187- 214. [In Persian]
- Dehkhoda, A. A. (1966). *Dehkhoda Dictionary*. Tehran: University of Tehran. [In Persian]
- Evans, V. (2019). *Descriptive Dictionary of Cognitive Linguistics* (Hadaegh Rezaei and Mina Ghandehari, Trans.). Qom: Logos. [In Persian]
- Croft, W. (2003). *Typology and Universals*. UK: Cambridge University Press.

- Evans, V., & Green, M. (2006). *An Introduction to Cognitive Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Evans, V. (2019). *Cognitive Linguistics; A Complete Guide*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- HassanDoost, M. (2016). *Etymological Dictionary of Persian Language*. Tehran: Academy of Persian Language and Literature. [In Persian]
- Johnson, M. (1987). *The Body in the Mind*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Karimi Doostan, Gh., & Roohi Bayagi, Z. (2016). Studying the polysemy of the verb “zadan” from a cognitive perspective. *Language Studies*, 7(3), 129-148. [In Persian]
- Karimi Doostan, Gh., & Razani, A. (1401). Determination of the meanings of the verb “zadan”: An Analysis of corporal patterns. *Language Research*, 14(45). 151-176. [In Persian]
- Moein, M. (2002). *One-Volume Persian Dictionary*. Tehran: Moein. [In Persian]
- Palmer, F. (1987). *A New Approach to Semantics* (Kourosh Safavi, Trans.). Tehran: Ketab-e Maad. [In Persian]
- Rahmatinezhad, L., Asi, M., Rezagholi Famiyan, A., & Ghayoumi, M. (2019). The semantic analysis of the verb “goftan” in the framework of frame semantics: A corpus-based research. *Language Studies*, 10(4), 55-89. [In Persian]
- Rasekh Mahand, M. (2017). *An Introduction to Cognitive Linguistics*. Tehran: Samt. [In Persian]
- Sadri Afshar, Gh., Hakami, N., & Hakami, N. (2009). *Persian Two-Volume Dictionary*. Tehran: Farhang-e Moaser. [In Persian]
- Saeed, J. I. (2003). *Semantics* (2nd ed.). UK, Oxford: Blackwell.
- Saeed, J. I. (2015). *Semantics* (4th ed.). UK: Wiley.
- Safarzadeh, B. (2016). *Dictionary of Spoken Persian*. Tehran: The Book of Spring. [In Persian]
- Valenzuela, J. (2017). *Meaning in English*. UK: Cambridge University Press.

استناد به این مقاله: عبدالکریمی، سبیده. (۱۴۰۳). بررسی چندمعنایی فعل «بستن» بر اساس طرحواره‌های تصویری.

doi: 10.22054/LS.2023.75659.1598 .۱۴۰-۱۰۷، (۱۹)۱۱، علم زبان،

Language Science is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.